Ն՝ 9158 16/29 ՍԵՊՏ. 1915, ՁԱՐՇԵՆՊԻՀ 16 ԻՅԼՈՒԻ 1331 31ԻՆՃԻ ՏԵՆԷ

جريدهٔ شرقيه
(تاريخ تأسيسى ١٢٩٣)

ՃԷՐԻՏՋԻ ՇԱՐԳԻՉԷ

ԵԷՎՄԻ ՍԻՅԱՍԻ ԿԱԶԷԹԱ
Թարիխը բէէսիսի 1877

صاحب امتياز اغوب جوملك
مؤسسى ديكران جوملك
باب عالى صدارت قپوسى قارشوسنده نومرو ٤٩

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՑԱՉ ՎԷ ՄԻԻՏԻՐԻ
ՏԱՎԱ ՎԷՔԻԼԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Միւհասիպի՝ ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Պապը Ալի գարշըսընցա, Նո՝ 49

20 ԲԱՐԱ

ՍՕՆ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱՎՍԹՐԻԱ ԹԷՊԼԻՂԻ, Վիէննա 28.— Շրմալը շարգի սահնեի հարպընցա.— Սթիր իւղէրինտէ Ավսթրիա-Մաճառ վէ Ալէման ասքէրինճէ իհաթա օ-ըընմագ թէհտիտի եւզիւնտէն տիւշման՝ Վոլհինի խթիհքեամլար հէվալիսինտէ օ գատար ֆէտաքեարլըդյա եարմագտա օլտուղը թէարրուզի հարաքէթինի թէրք իթմիշ տիր։ Ռուսլարըն ըիւճաթը տիւն պիւթիւն ճէպհէտէ տէվամ իթմէքլէ, քէնտի օրտուլարը Բիւթիլովզոնըն արգասընա սիւրիւլմէքտէ տիր։ Օրտումըզ օնլարը թաագիպ իտիյօր։ Լիւգին շարգինտա տիւշման բիշտարլարըյլա օլան մուհարէպէտէ ասքէրիմիզ՝ 3 Ռուս զապթի վէ 700 նէֆէրի էսիր իթմիշլէր տիր։ Իգվա վէ Շարգի Կալիցիասա ահվալ տէյիշմէ հիշ տիր։

Ճէնուպը դարպի սահնեի հարպընցա.— Տօլօմից ճէպհէսինտէ պու սապահ Գոլ տէյ Օլբայա գարշը տիւշմանընն էլ խումպարլարըյլա եարարը թէարրուզը տէֆ իթտիք։ Իթալիանլար եէնիտէն Ժընէվտէքի Գըրմըզը Խաչ խասթախանէսինի թօքա թուրթըպ վէ պու միւէսսէսէի սըհնիյէ հէնուզ թէմամէն պօշալտըրմամըշ օլուպ, էլան Ժընէվ պայրաղը թէմէվվիւճ իթտիկի հալտէ 50 մէրմի աթմըշլար տըր։ Տօպէրտօ հէվալիսինտէ թօքճըմըզընն աթէշի՝ տիւշմանընն Մոնթէ-Բէյ-Սէյ-Պիւսիյէ գարշը իթտիկի թէարրուզը տէֆ իթմիշ տիր։

Ճէնուպը Շարգի սահնեի հարպընցա.—Թօքճըմըզընն աթէշի աշաղը Սավա իւղէրինտէ տիւշմէնին իսթիհքամ եարմագ ֆաալիյէթինէ մանի օլմուշ տըր։ Պէլկրատա զալէսինին թօքլաշը՝ Սէմլին շէհրինտէ գարշը նէթիճէսիզ պազը մէրմիլեր աթմըշ տըր։ (Գ.)

ՂԱՐՊ ՃԷՊՀԷՍԻՆՏԻՔԻ ՇԻՏՏԻԹԼԻ ՄՈՒՀԱՐԷՊԻԼԷՐ.—Պէրլին 28.—«Պէրլինէր Թակէպլաթ»ըն մուխապիրի իւտէպաի մաարուֆէտէն Պէրնհարտ Գոլլերման՝ Արբաս եագընընտա Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզլարըն Ալէման խաթթլարընը եարմագ իչիւն էթտիքլէրի թէշէպպիւսին մուվաֆֆագ օլմասընընա սայիր գարարկահը ումումիտէն չէքտիկի թէլէկրաֆ տըր։— Ինկիլիզլեր, քիւլիյէթլի մըզտարտա մուհիմմաթ սարֆընտան սօնրա, եիւզպինլերճէ մէթրօլըզ պօղուճը կազ ջիւպլերինտէն պիլիսթիֆատէ զարպ ճէպհէմիզին սաղ զօլը իւղէրինէ 14-15 ֆըրզալըզ գուվվէթլէ պէրապէր թէարրուզ իթմիշլեր տիր։ Պու ֆըրզալար արասընտա Ազօչիա, Իրլանտա, Կուրգաս, Մ/գա վէ հէր ըէնկ վէ ճինստէն թէշքիլ օլընան Քիշներ օրտուսընընն պիր գըսմը տա պուլունըյօր իսի։ Օնլարըն թօքլարը 4 կիւն սիրէրլերիմիզէ դարշը պիր աթէշ զասըրկասը աչտըգլարընա վէ պազը հէվալիտէ հագիզի պիր աթէշ բէրաէսի չըզտըգլարընա բաղմէն, էլտէ իթտիքլերի նէթիյճէլեր անճագ զիքրէ չայան իսէ տէ, պունա մուգայիր տէհչէթլի զայիաթա օղրատըլաը։ Օնլարըն պաշլըճա թէարրուզլարը Բիրմանլէսին չըմալը չարդիսինտէ վուգու պուլմըշ, լաքին հիւճում իտէնլեր իչիւն էն աղըր զայիաթլա գըրըլմըշլար տըր։ Օպէրս եագընընտա Հինտուլար գըսմէն մէվզալարըմըզա կիրմիշլեր իսի. մուգայիր պիր թէարրուզլա օնլարը տէրհալ գօվուուգ։ Պիր Հինտու ֆըրգասը թէմամէն մահվ իտիլմիշ տիր։ Բէղա Ինկիլիզլերին Կիվանշի վէ Ֆասթ-Հիւպօրտա իթտիքլերի թէարրուզ տա այնը սուրէթլէ նէթիճէլէնտի։ Պու սօնրաքիլեր՝ տիւմանը վէ բիս զօղար պօմպալարլա հիւճում իթտիլեր իսէ տէ հիչ պիր մուվաֆֆագիյէթ էլտէ իտէմէտիլեր։ Եէկեանէ նէթիյճէ, պէօյլէ սէօյլէմէք լազըմ իսէ, Լա Պասէ զանալընընն ճէնուպընտա տիւման էլտէ իթմիշ օլուպ, օրտաա ասքէրլէրիմիզէ եիւզպինլերճէ մէթրօլըզ պօղուճը կազարլա թէարրուզ իթտիլեր։

Պունլար օ գատար սըզ վէ զաթը իտիլեր քի, 10 ատըմ էօթէտէքի ադամլար պիլէ կէօրիւնէմէյօր իսի։ Պու կազ թապագալարը հիւճումը էօնիւնտէ պիզ իքինճի մէվզամըզա չէքիլմէկէ մէճպուր օլարզ, լաքին հավա եէնիտէն պէրրագալչընճա ասքէրիմիզ մուպա կիր պիր թէարրուզտա պուլունըպ, զայպ իթտիքլերի մէվզալարտան պիր գըսմընը իսԿիրատա իթտիլեր։ Այնը զէմանտա, Նօթրը-Տամ տը Լորէթ թէէսինէն թա Արրասըն ճէնուպընտա գատար ասքէրիմիզ իւղէրինէ հագիզի մէրմի վէ կազ զօգուլու պօմպա կազմուրը եաղտըրըգտան սօնրա թէարրուզ իթտիլեր։ Օնլարըն զայիաթը բէք չօգ տըր»։ (Դ)

— Միրալայ Մօրահթ «Պ. Թակէպլաթ»ա եաղյոր. «Վէսթանտ 7 տէֆա վէ Զէրպրուկ Ինկ. հարպ սէֆայինինճէ պէյնուտէ 5 տէֆա թօքա թուխթուլմըշ տըր։ ճէպհէ իւղէրինտէքի չիմտիքի թէարրուզ տա պէյնուտէ օլմուշ տըր։ Իրրը հէվալիսինին զանլա միւլէմմա թօքրաղը՝ տիկեր Ինկիլիզ պէօյիւք զայիաթընը տա կէօրմիւշ տիր։ Մարէշալ Ֆրէնչին մուվաֆֆագ օլաճաղընը զանն իթտիկի Լիլ հէվալիսի՝ Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզլարըն մէզարը օլմուշ տըր։ Ալէման միւտաֆիլերի զաթէն մուզաֆֆէր պիր մուգայիր թէարրուզա պաշլամըշլար տըր»։ «Կազէթ տը Վօս»ըն մուխապիրինէն. «Շամբանիէր մուհարէպէսի այնը չիստէթլէ տահմա վուգու պուլույօր։ Տիւշման՝ հիչ պիր մուվաֆֆագիյէթ գազանամայօր, եալընը պաչ գօմանտանլըղա բաբօրթօ կէօթիւրէն պիր ֆըրգայը բիւսկիւբթահիւ։ Ժօֆրըն եարմագ նիյէթինտէ օլտուղը պէօյիւք սիսթէմ եարմա հարաքէթի ագիմ գալմըշ տըր։ Շամբանիերաաքի օրտու զօմանտանը տէմիշ տիր քի, թէարրուզ բէք տէհչէթլի օլտու։ Ֆրանսըզլար պէօյիւք պիր չիստէթլէ իլէրի սիւրիւլմիւշլէր իսի։

Ճէպհէնին ուզունլըղընա, վէ հարպ էսիրլէրինին մըզտարընա տայիր Ֆրանսըզլարըն պէյանաթը միւսալաղալը տըր։ Պիլաքիս պիզիմ էլտէ իթտիկիմիզ էսիրլէրին մըզտարը 4000ի կէչիպ էլան տա արթմագտա տըր։ (Ա. Հ. Ի.)

— «Թայմզ»տան.— Հարպ հարաքեաթը պազը Ալէման օրտուլարընը կէչիճի պիր թէհլիքէյէ գօյապիլիրլեր։ Հաթթա չըմալը զարպիտէքի քէնտի խաթթլարընը թաատիլէ մէճպուր իտիլէպիլիր. լաքին օնա տա օ գատար պէօյիւք իւմիտ օլունմամագ։ (Ա. Հ. Ի.)

ՀԱՐՊԸ ՈՒՄՈՒՄԻ

ԹԷՊԼԻՂԸ ՐԷՍՄԻ

15 Սեպտ. թարիխիյլէ գարարկահը ումումիտեն թէպլիղ օլընմըշ տր.

1.— Զանագգալէ նեպհեսիցեն.— 13-14 իյլուլ կիճէսի քէչֆ գալլարըմըզ Անոֆարթալար մանթրգասընընա տիւշմէն սիրբէրլերինէ պօմպալարըյլա պասդըն եաբըպ 50տէն ֆազլա թիւֆէնք, գացաթուրա վէ տուրպին իղթինամ իթմիշլեր տիր։ Արը Պրունընտա, սաղ ճէնահ պաթարիալարըմըզ տիւշմէնին 3 թօքտան միւրէքքէպ պիր պաթարիասընը աթէշլերիյլէ իոքեաթ վէ պունլարտան պիր թօքը թախրիպ իթմիշլեր տիր։ Սէտտիւլպահրտա 14 իյլուլ էօյլէտէն սօնրա պիւթիւն ճէպհէտէ բիյատէ աթէշի վէ սօլ ճէնահտա թօք վէ պօմպա էնտախթը թէաթի իտիլմիշ տիր։ Մէրքէզտէ 40.50 նէֆէրլիք սիւշմէն զուվվէթի հիւճումա եէլթէնմիշլերոէ տէ, սիրբէրլերինտէն 10 ատըմ այրըլըբ այրըլմագ աթէշլերիմիզ ալթընտա գըսմը ազամը թէլէֆ վէ միւթէպագիսի երինէ սիրբէրլերինէ ֆիրար իթմիշ տիր։ Պիր թայեարէմիզ 14 իյլուլ սապահը իմրօզ առասընընա տիւշմէնին թայեարէ հանկարընա պիր պօմպա իսապէթ իթտիրմիշ տիր։

2.— Սայիր ճէպհէլերտէ մուհիմ մալիւմաթ եօզ տըր։ (Մ.)

ՊԱԼԳԱՆ ՀԱՏԻՍԷԼԷՐԻ

ԵՈՒՆԱՆՏԱ ՍԷՖԷՐՊԷՐԼԻՔ

Սէլանիկտէն «Թանին»է եաղըլըյօր։ «Եունանլըլարըն միւթաա օլան կիւրիւլթիճիլիքլերինէ բաղմէն, սէֆէրպէրլիք էմրի պիւթիւն Եունանտա պէօյիւք պիր սօուգլըգ վէ իհթիյաթլա գարշըլանմըշ տըր։ Հաթթա պունա պիր աղ տա էնտիչէ վէ հէյճան իլավէ իթմէք միւպալաղալը սայրլամագ։ Սէֆէրպէրլիք պիլմասա Մակեդոնիատա բէք ֆէնա պիր թէէսիր հասըլ իթմիշ տիր. հէրքէստէ ֆէնա կիւնլերին եաղլաչտըրզընը հրսա իթմէքտէն իլերի կէլմէ պիր էնտիչէ վար տըր։ Պիլմասա զապթան վէ ասքէրի մէհաֆիլ՝ Պուլկարլարա հաբրլմասը միւհթէմէլ պիր հարպտա Եունանընն բէք ֆէնա իհթիմալլար գարշըսընտա գալաճաղը ֆիքրինտէ պուլընըյօր։ Պինաէն ալէյհ Եունանընն պու սէֆէրպէրլիքլէ մութլագա պիր Սըրպ-Պուլկար մուհարէպէսի պաշլատըղը զէման պիլա թէրէտտիւտ հարպա աթբլաճաղը ֆիքրինէ զահիպ օլմագ լազըմ կէլիյօր։ Աթինատա բէք մուհիմ միւզաքէրաթ վէ միւնազաշալար ճէրէյան իտիյօր։ Եունանտա բէք չօղ քիմսէլեր նէ օյուրսա օլսուն հարպտան սագընըլմասը լազըմ կէլէճէկի զանատթընտա տըր։ Պունատան տօլայը հիւքիւմէթ՝ սէֆէրպէրլիկի միւսէլլահ պիթարաֆըզ գայտըյլա թագեիտ իթմէքտէ ֆէվզէլատէ ըսրար իտիյօր։ Մակեդոնիատա բէք հումմալը պիր ֆաալիյէթը ասքէրիյէ վար։ (Թ.)

.·. Եունան հիւքիւմէթի աթիտէքի էմնանը ասքէրիյէյի սիլահ ալթընա տավէթ իթմիշ տիր։ 1.—1892 - 1911 էմնանը ըէտիֆէսմէ տախիլ օլուպ 3 այ թալիմ կէօրմիւշ օլանլար։ 2.— 1911, 912, 913 վէ 914 էմնանը ըէտիֆէսինէ տախիլ օլուպ տա թէրխիս իսիլմիշ վէ 3 այ թալիմ կէօրմիւշ օլանլար։ 3.—1892-1914 էմնանը ըէտիֆէսինէ տախիլ օլուպ կէրէք թալիմ կէօրմիւշ վէ կէրէք կէօրմէմիշ իքմալ էֆրաատը։ 4.— Հէր հանկը սընընքա մէնսուպ օլուրսա օլսուն պիւթիւն իհթիյաթ զապիթլերի։ Իշթէ Եունանընն ճէմման եէքիւն սիլահ ալթընա տավէթ իթտիկի էմնան մըզտարը 24է պալիղ օլմազտա տըր։ 21 եաշընտան սօնրա Եունան թապիիյէթինի իհրազ իտէնլեր պու տավէթատէն միւսթէսնա տըրլար։ (Թ.)

.·. Աթինատան Սեպտ. 24 թարիխիյլէ Սէլանիկ կազէթալարընա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Եունան էրքանը հարպիյէի ումումիյէսինին մէրքէզի Սէլանիկէ նազլ իտիլճէք տիր։ Եունան օրտուսընընն պաչ զօմանտանլըղը գրալ Գոնսթանթին սէրէօհտէ իտէճէք տիր։ (Թ. Է.)

.·. Եունան հիւքիւմէթի եալընը Մակեդոնիատա իտարէի էօրֆիյէ իլան իտէճէք տիր։ (Թ. Է.)

*** «Ասթրաբի»տէն.—Գրալ Գոնսթանթին սէֆէրպէրլիք իլանընա տայիր թէքլիֆի գաղուլ իթմէքլէ պէրապէր Պուլկարիա՝ Սըրպիայա թէարրուզ իտէրէք, մուհարէպէյէ իչթիրաք թաբաֆտարը տէյիլ տիր. զիրա Պուլկարիա՝ մէյսանը հարպտա ֆիթուհաթ գազանմըշ օլան պէօյիւք տէվլէթլերէ թէվֆիսը մէսայի իթմիշ պուլընըյօր։ Պու տէվլէթլեր եալընը Եունան հուտուտընընն տէյիլ, Եունան մէնաֆիինին աէ խալէլտար օլմասընընա միւսաատ իթմէյէճէքլերինի թէէմին վէ թէահիւտ իթմիշլեր տիր. Վէնիզէլօս՝ Պուլկարիա՝ Սըրպիայա հիւճում իտէրսէ, Եունանընն Սըրպիարա եարտըմտա պուլընմասընը թէքլիֆ իտէճէք տիր. Եունան պաշ վէքիլի՝ չայէտ պու թալէպի տէ գաղուլ իտիլմէզսէ, իսթիֆասընը վէրէճէք տիր։ (Թ. Է.)

ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ ԱՀՎԱԼԻ.— Սէլանիկտէն «Թանին»է եաղըլըրընա կէօրէ, կունարիս զէմանընտա Եունանլարընն Իսլամլարա եարարգլարը մէզալիմ պիր աղ սիւքիւնէթ պուլտըղը հալտէ, Վէնիզէլօս եէնիտէն իչ պաչընա կէչմէքլէ պու զուլմար վէ թէճավուզլար չիտտէթլէնմիշ տիր։ Վէնիզէլօսըն իչ պաչընա կէչտիկինի տույան 100 գատար Ռում Թրակիա մուհաճիրլերի տէրհալ թօքլանըպ սօգագլարտա՝ «Եաշասը՛ն Վէնիզէլօս, զաֆր օլսուն ֆէսլէր» նիտասըյլա նիւմայիշլեր եարմըշլար վէ օ կիճէտէն իթթիպարէն Իսլամլարընն ֆէսլէրի եըրթըլմագա պաշլամըշ տըր։ Ռում մուհաճիրլերի չօլուգ չօճուգլարըյլա վէ էլլերինտէ էշեալար օլտուղը հալտէ, Իսլամ էվլէրինին էօնիւնէ կէլիպ էվլէրէ ճէպրէն կիրմէկէ վէ էշեալարընը պիլա բէրվա օտալարա եէրլէշտիրմէկէ գատարվարմըշլարտը։ Իտիլէն միւթէվալի չիքայէթլեր իւզէրինէ պու հալ պիր աղ իսաֆիֆլէշմիշ իսէ տէ, թաշրալարտա պուրատաքինտէն ֆազլա թէճավուզաթա մաարուզ գալան Իսլամլար էմվալ ու էմլաքընը պրագրպ Թիւրքիայա հիճրէթէ պաշլամըշլար տըր։ Օգոստ. 25տէ Հասան ճամիի գարշըսընտա մուղիմ պիր Ռում գասապն գարըսը վէ չօճուգլարը՝ թաշլարլա ճամինին բէնճէրէլլերի վէ Օգոստ. 23տէ Ահմէտ Սու Պաչը ճամիինտէ իքինտի էզանը օղունուրքէն պիր գաչ ասքէրին աթտըղը թաշլարլա մէզքիւր ճամինին ճամլարը գըրմըշլար, վէ ատթըլան թաշլարտան պիրի նամազտա պուլունան Ալի Օսման աղանընն այաղընը եարալամըշ տըր։ Մէքթուպտա

Լանդաղա վէ հէվալիսինտէքի քեօյէր Իսլամլարընդն հիմրէթ իթտիքլէրի վէ Եունանդն Աթինա ահանամէսինէ, Իսլամլարդն՝ Օսմ. թապիէթինտէն մահրումիյէթլէրի իչին զայրը մէշրու պիր դարար վէրտիկի վէ սիրէ հագգսըզ-լըգդար թասասա օլունըյօր։ — Պու կիւնլէրտէ Եունանստա վասի մրզեասա թէսապիրը ասքէրիյէ իթթիհատ օլունըյօր, վէ հէման հէր կիւն միւնոգալաթը ասքէրիյէյէ թէսասիւֆ օլընըյօր։ (Թ.)

ՍԸՐԲԻԱՍՏԱ.— Պուքրէշտէն «Թ. Էֆքեար»ա պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, Սըրպիանդն՝ տիւվէլը մէրքէզիյէ իլէ այրը սուլհա բազի օլաուզը Պուքրէշտէ սէօյլէնիյօր, լաքին պու բիվայէթ Տէօրթլէր Իթթիֆքնդա ույասուրըմըզ օլուզ, տիւվէլը մէրքէզիյէյէ վագթ զայզ իթտիրմէք մազսատիյլէ օրթայա թիքըմըզ տըր։ Բիճալը սիյասիյէտէն պիրի՝ միւնֆէրիտ սուլ ադամնընդն իմքանընդ օլաուզընդը թէէմին իթմիշ տիր։ Տէօրթլէր Իթթիֆքընդն պու տամը իզֆալընա տիւվէլը մէրքէզիյէնին տիւշմէյէճէքլէրի մուհագագ տըր։ Սըրպիայա զարշը իճրասընա պաշլան սէֆէրէ՝ եազընտա նամէսպուզ պիր տէհշէթ վէ չիտէթլէ տէվամ իտիլէճէք տիր։ (Թ. Է.)

*** «Թորրիէրա Տէլա Սէրա» տէյօր քի, Իթալիանդն թալէպի իւզէրինէ, Տէօրթլէր Իթթիֆքը՝ Արնավուտլըզդն Սըրպլաբճա պոշլորըմասընը Սըրպիասան թալէպ իթմիշլէր տիր։ Պու թալէպ նիշ զապինէսինէ զաթիէն բէատ իտիլմիշ տիր։ Մէզքիւր կազէթա՝ Սըրպիանդն պու ճէվապը բէտտի պիզզարուրէ նախոշ նէթիճէլէր իլէրի կէթիրէպիլէճէկինի իլավէ էտիյօր։ (Թ. Է.)

ՐՈՒՄԱՆԻԱՍՏԱ.— Շէհրիմիզէ կէլմէք իւզրէ Ռումանիայա վասըլ օլան Ալէքսանիանդն Տէրասատէթ սէֆիրի Պարօն Վանկէնհայմ Ռումանիա գրալընդն հուզուրընա դապուլ օլընմըշ տըր։ (Թ. Է.)

ՊԻՐ ԹԱԳԸՄ Եունան կազէթալարը Ինկիլիզէրէ Ֆրանսըզարճա Սէլանիկէ ասքէր չընդարընմասը իհթիմալինէ տաիր էն մուհիմ Եունան բիճալընդն Ֆիքրինի սօրըզ, արալարընդա Բալլի կիպի սապզ պիր պաշ վէքիլ պիլէ պուլընան պու բիճայ՝ պէօյլէ պիր հալին վուզուինտէ, Եունանդն՝ Պէլճիգանդն էսէրինէ թէվֆիզէն, վաթան թօբրաղընդն միւտաֆէասը ուղուրընտա սոն նէֆէրէ գասար չարբըշճաղընը սէօյլէմիշլէր տիր։ (Թ. Է.)

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱՆԸՆ միւսէլլահ պիթարֆլըզը հէնուզ հարպա միւտախէլէ տէմէք տէյիլ իսէ տէ, պիլխասսա Պուլկարիա իչիւն սէֆէրպէրլիքլէ հարպ արասընդա եալընըզ պիր ասըմ պուլընտըզընը «Բրէքօրէց» եազըյօր։ (Թ. Է.)

ՀԻՆԴԻՍԹԱՆՏԱ.—Պաղասատա չըգան «Սէտամի Իսլամ»ոա օգընտըզընդա կէօրէ, Տէհլիտէ չըգան «Դամիրէթ» նամ միւսլիման կազէթասընդն սահիպի Մէհմէտ Ալի խան՝ Հինտ միւսլիմանլարընդա Հիլալը Ահմէր իչիւն իյանէ թօրլամաղա թէչէպիւս իթտիկի իչիւն իսամ իտիլմիշ տիր։ Բէզա այնը չէհրէտ չըգան «Բիչվա» նամ ֆարսիճէ կազէթա մուհարրիրլէրինտէն պիրի՝ Էվրօբանդն Ասիատաքի թարդը սիյասէթէ տայիր եազարը պիր մէզալէտ թէնդիա իթմիշ օլմազ ճիւրմիյլէ սալպ իտիլմիշ տիր։ Վագթըյլա Սթանպօլա պէրայի սէյահաթ կէլմիշ վէ սոնրա Հինտիսթան ավէթ իթմիշ օլան «Զէմինտար» կազէթասը մուհարրիրի տէ Սթանպօլը զիյարէթ իթմիշ օլմազ ճիւրմիյլէ վէ Հինտ մէշհուր մուալլիմլէրինտէն Բարման՝ Հինտալիլէրին մազամը Խիլաֆէթը Իսլամիյէյէ վէ Օսմ. Խիլաֆէթինէ զարշը օյան վազիֆէլէրինէ տայիր պիր նութգ իյրատ իթմէսինտէն սոլայը միւէպպէտ զալէպէնտաիլիքլէրէ մահքիւմ իտիլմիշլէր տիր։ (Ի)

ՖԱՐԷԼԷՐԻՆ ՖԱՒՏԷԼԻԿԻ.— «Էքսէլսիօր» Ֆրանսըզ կազէթասընդա եազըյօրլար. «Շիմտիյէ զատար պէն ֆարէտէն եումուրճագ կիպի իքրահ ի-տէր իտիմ։ Օնլարը մահվ իթտիկիմիզ տէ սօզրու տըր։ Լաքին պու հաշարիլէրէ գարշը ֆէնա ֆիքրիմի տէյիշարտիկիմի սէօյլէմէք լազըմ տըր։ Կէչէն կէճէ օթուրմըշ, բահաթճա սիկարամը իչիյօր իտիմ։ Այ մահիթաղ ըշըղըյլա պիր թագըմ ֆարէլէրին պիր քէօչէտէ պուլընան գարավանանդն էթրաֆընը քէյֆիլի պիր սուրէթտէ ալմըշ օլարզ-լարընը տըզգաթ իտիյօրամ։ Պու սրբատա պու հայվանլարատան պիրի տէրհալ պաշընը գալտըրաը, ուֆագ պիր սէս չըգարտը վէ անիտէ պիւթիւն ֆարէլէր զույրուզլարընը տիքմիշ օլաուզլարը հալտէ նապէտիա օլաուլար։ Օնլարա եազլաշըրմ, զահիրէն հէր չէյ սաքին իտի։

«Ատամլարըմ սիրէրտէ ույույօրլար իտի։ Էկէր օ սըրալարատա տիւշմանլա արամըզատա պիր խումպարա բաթլամըշ օլսա իտի, նէ օլաճաղընը պիլմէյէճէք իտիք։ Մա մաֆիհի պէօյիւք պիր սիւքիւնէթ իչինտէ պիր նէվ թօբրաղ զաղընթը սէսի զուլաղմա չալտը։ Գուլաղմը թօբրաղա տայայարաղ իշիթտիմ քի, թօբրաղ ալթընտա չալըշըլըյօրիտի։ Ալէմանլար պիզի պէր հավա իթմէկէ հազրրլանըյօրլար իտի։ Էկէր ֆարէլէր օլմազսա իտի, պիզ թօբրաղ ալթընտա զալաճաղ իտիք։ (Հ.)

ՄԷՃԼԻՍԸ ՄԷՊՈՒՍԱՆ

33ԻՆՃԻ ԻՃԹԻՄԱ

15 Սեպտ. 331, Սալը

Մէճլիսը Մէպուսան սաաթ 2յի 20 տագիգա կէչէրէք հէյէթը վիքէլատան պաղը զէվաթ հաղըր պուլընաըգլարը հալտէ, Հիւսէյին Ճահիտ պէյին թահթ բիյասէթինտէ ադաը իճթիմա էյլէտի։ Զապթը սապզ գրաաթ վէ այնէն դապուլ օլունաը։ Զաթը Շահանէնին Ղաղիլիք իւնվանը մէֆխէրէթինէ տաիր Սատարէթին թէզքերէսի գրաաթ վէ մճլիս նամընա արզը թէպրիքաաթ իտիլմէք իւզրէ թէզքիրեի մէզքուրէնին բիյասէթէ հէվալէսի թէզարրուր էյլէտի։ Սմասիա մէպուսը Իսմայիլ Հաղզը պէյին միւթէսարրըֆ վէքաալէթինէ թայինի հասէպիյլէ պիր տիկէր զաթըն ինթիխապը հագզընտա մահալինէ թահրիրաթ եազըլաըզընը միւշիր մագամը Սատարէթին թէզքիրէսի օգունաը։ Միւտաֆաա Միլլիյէ ճէմիյէթի թարաֆընտան մէվզուի հարպիյէյէ բէսսամար իդամըյլա թէրսիմ իտիլէն պաղը թապլօլարընդն Մէճլիսը Մէպուսանա հէտիյէ իտիլտիկինէ տաիր թէզքերէ գրաաթ օլընաը։ Շիւհէտա վէ մալաւլինը ասքէրիյէ էվլաալարը իչիւն թէչքիլ օլունաճաղ միւսասէսաթա տաիր մէպուսանտան պաղըլարը թարաֆընտան վէրիլէն թագրիր լայիհա էնճիւմէնինէ վէ հիւքիւմէթտէն մէվրուտ զավանիյն լայիհալարը ահա օլաուզլարը էնճիւմէնլէրէ հէվալէ իտիլտի։ Մէվճուտիյէթը միլլիյէմիզի միւտաֆաա իտէն զահրաման օրտումըզա մէճլիս նամընա պէյանը թէչէքքիւր իտիլմէսի՝ Ապտուլլահ Ազմի էֆ. թարաֆընտան թէքլիֆ օլունմըշ վէ Ճահիտ պէյ, «Կէչէն սէնէ մէճլիս թաթիլ օլունուրքէն Խալիլ պէյ էֆ. թարաֆընտան իյրատ օլունան նութգտա, Զանազզալէնին՝ տիւշմէնլէրիմիզին մէզարը օլաճաղը հագզընտաքի պէյանաթընդն հազիրա թա միւնզալիպ օլաուզընը չանը օրտումըզ պիլ ֆիքիլ իսպաթ իթտի։ Մէճլիսը Մէպուսան ումումի միլլէթ նամընա թէչէքքիւրլէրինի օրտուլա արզ էյլէմէքլէ չերէֆլի պիր ֆահիր տույար» ատտի։ Պատէհու, կէլէճէք իճթիմաը ումումի բուզնամէսի գրաաթ օլունարաղ սալը կիւնիւ իճթիմա իտիլմէք իւզրէ մէճլիսէ նիհայէթ վէրիլտի։

ՄԷՃԼԻՍԸ ԱՅԱՆ

26ԸՆՃԸ ԻՃԹԻՄԱՐ ՈՒՄՈՒՄԻ

Մէճլիսը Այան սաաթ 2տէ Բիֆաթ պէյին բիյասէթի ալթընտա իճթիմա էյլէտի։

Բէլա պէյ.—Կէչէն Փեար.ընդ 15ինճի կիւնիւ թաթիլիմիզ հագգընտա չէրէֆատը օլան իրատէի Սէնիյէ եէվմը իճթիմա օլմազ իւզրէ պու կիւնիւ թային իթմիշ սլաուզընտան, Գանունը Էսասի մուճիպինճէ պու կիւն իճթիմաըմզը թապիի իտի. մէճլիսի քիւչատ իտիյօրըմ։ Տէվլէթի պէօյիւք պիր մուհարէպէ իլէ մէշղուլ պիր հալտէ պրաղմըշտըզ. մուհարէպէ էյան տէվամ իտիյօր. ճէնաը Հաղդա չիւքր օլուն քի, գահրաման օրտումըզ վազիֆէի վաթանիյէսինի պիհազդին իյֆա իթտի։ 5 Մարտտա Զանազդալէտ միւթէֆիզլէրի պահրէն տիւշարը ինհիզամ իթտիլէր. թէնսիպ պույրուլտըզը թագտիրտէ օրտուլարա թէչէկրաֆլա թագտիմը թէչէքքիւրաթ իտէլիմ (բէք միւնասիպ սէյլերի), հինէ թէնսիպ պույրըլըրտա, տիւվէլը միւթէֆիզ մէճլիսը Այանընա 6 այատան պէրու օրտուլարընդն իհրազ նթտիքլէրի մուղաֆֆէրիյէթտէն սօլայը թէպրիքի միւթէզամմին պիր թէչէկրաֆ քէշիտ իտէլիմ, (բէք ալէա սէյլերի)։ Բիւֆէգաի միւհթէրէմմիզտէն Արիֆ Հիքմէթ բաշա, Մէհմէտ Ալի բաշա, Մէհմէտ Պէհիմ էֆ. վէ Եօրկիատիս էֆ.լերին վէֆաթ էյլէմիշ օլտուզլարընը մաէլէսէֆ թէպլիգ իտիյօրըմ, (ումումէն թէէսսիւֆ իտէրիզ ատատարը)։ Զապթը սապզ գըրաաթ վէ թէյէմմունէն գապուլ օլընը։ Իքինճի բէիս վէքքալէթինէ Ազտիւրրահման Շէրէֆ պէյին թայինինէ տաիր Սատարէթին թէզքերէսի վէ իրատէի Սէնիյէ սուրէթի գրաաթ վէ միւշարիլէյհէ ազա թարաֆընտան պէյանը թէպրիքաաթ իտիլտի։ Ֆուատ բաշա իլէ Եուսուֆ Սըրսըզ էֆ.յէ մէզունիյէթ իթտասընա տաիր միւշարիլէյհիւմին թագրիրլէրի գրաաթ վէ գապուլ օլունաը։ Պէրաի թէտավի Լոզանստա պուլունան Նորատունկեան էֆ.նին մէզունիյէթ թալէպիյլէ 330 սէնէսի Սեպտ., Հոկտ., Նոյմ. վէ Դեկտմ. մասալարընդն Հիլալը Ահմէրէ թէրքինէ տաիր թէչէկրաֆնամէսի գրաաթ վէ պիր պուչուգ այ մէզունիյէթ իթտասը թասվիպ օլընաը։ Պատէհու Մէճլիսը Մէպուսանտան կէլէն լէվայիհը զանունիյէյէ տաիր թէզքերէլէր գըրաաթ վէ ահա օլաուզլարը էնճիւմէնլէրէ հէվալէ օլընաը։ Բիւսթուր ինթիխապընա պաշլանըլարաղ 28 բէյ իլէ Արիսթիսի բաշա քիւսթուրլըղա վէ 33 բէյ իլէ Ֆահիզ պէյ քեսթիպլիկէ ինթիխապ իտիլտի։ Իսթիտա վէ լայիհա էնճիւմէնի ադասը իթթիֆաղը արա իլէ իպղա օլունաը։ Հավայիճը զարուրիյէյէ տաիր Ահմէտ Բիզա պէյին թագրիրի իլէ տիկէր պիր թագրիրին բուզնամէյէ իտխալ օլունուպ օլընմամաը հագզընտա միւզաքէրէ օլընարաղ բազար էրթէսի բուզնամէսինէ վազ իտիլտի։ Բազար էրթէսի կիւնիւ իճթիմա իտիլմէք իւզրէ մէճլիսէ խիթամ վէրիլտի։

ԹԻՖՕ ԱՇԸՆԸ ՄԷՃՊՈՒՐԻ.— Սըհհիյէ միւտիրիյէթը ումումիյէսի մէճլիսը ալիի Սրհհի գարարըյլա պու պապէքի նիզամնամէ վէ թալիմաթը մուճիպինճէ թիֆօ աշըսը իչիւն Պայէզիտ վէ Ֆաթիհ վէ Պէյօղլու տահրէլէրինի մէճարուրի իւլ իճրա պիր մանթըգա օրարաղ զապուլ էյլէմիշ տիր։ Պու տէվահիր հուտուտը տահիլինտէ 10 եաշընտան 55 եաշընա զատար մէսքիւն օլանլարընդն թիֆօ աշըսը իլէ աշըլանմասը մէճարուրի տիր։ Եալընըզ էվվէլճէ թիֆօ խասթալըղը կէչիրէնլէր իլէ մէրիզ պուլընանլար վէ պիր սէնէտէն ազ էվվէլ աշըլանմըշ օլանլար միւսթէսնա տըր։ Հէր քէս աթըպպի խուսուսիյէսինէ աշըլանապիլէճէկի կիպի, ֆագիր վէ միւհթաճ պուլունան վէ թապիպը խուսուսիսի օրմայանլարտա աթըպպի Պէլէտիյէյէ միւրաճաաթլա աշըլանաճագ տըր։ Ալէլումում մէքթէպլէր միւտիր վէ սէրմուալլիմլէրի՝ չակիրտանտան թիֆօ աշըսը չէհատէթնամէսի արայաճագ տըր։ Օրմայանլարը աշըլանմաղա սէվգ իտէճէք տիր։ Իմամլար վէ մուխթարլար հէր քիմ հագզընտա իրմուխապէր իթա իտէրսէ, չիչէք աշըսը չէհատէթնամէսի արատըզը կիպի թիֆօ աշըսը իճրա իտիլտիկինէ տաիր տէ վէսիգա թալէպ իտէճէք տիր։ Թարիխը իլանտան իթիպարէն, 3 այ նիհայէթինտէ, հանի Բհանունը էվվէլ նիհայէթինտէ Պայազիտ վէ Ֆաթիհ վէ Պէյօղլու տահրէլէրի տահբէլինտէքի պիճիւմէլէ քիմսէլէրտէն թիֆօ աշըսը չէհատէթնամէսի թէհարրի օրմանաճագ տըր։ Իպրազ իտէմէյէնլէր հագզարընդա զանունը ճէգանընդն 95ինճը մատտէսի մուճիպինճէ թատիպաթը զանունիյէ իճրա օրմանաճաղը մալիմ օրմազ իւզրէ իլան օլունուր։

ՀԱՐՊԻՃԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ.—Մութահիւտիւ նամընա սապզ գապաղը, չալը ֆատուլհասը, այիչէ գատրն ֆատուլհասը միւպայա իտիլէճէկինտէն, միւնազասասը չէհրը հալընդն 16ընճը չարշէնպիհ կիւնիւ վէ իհթիյաճաթը ասքէրիյէ իչիւն ֆատուլհա, տագիգ, պուղտայ, բաթաթէս, իրմիք, բիրինճ վէ պուղղուր մէվզրի միւնազասասա տըր. ֆիյաթլար մուվաֆրզ կէօրիւլտիկի հալտէ չէհրը հալընդն 15ինճի Սալը կիւնիւ իհալէսի իճրա զըլընաճագ տըր. իթայա թալիպ օլանլարընդն եիւզտէ օն թէէմինաթլարընը միւսթասնընդն հէվմը մէզքիւրտէ Լէվազիմաթը Ումումիյէ միւպայաաթ գոմիսիոնընա միւրաճաաթ իթսինլէր։ 3—3

§ Զէհայիր թահլիյէսի իչիւն իքի ատէտ պագրաճա լիւզում վար տըր. եաբապիլէճէքլէր վէ եա մէվճուտ օլուզ իթա իտէճէքլէրին չէհրը հալընդն 16ընճը չարշէնպիհ կիւնիւ պատէզզէվալ սաաթ 2տէ Լէվազիմաթ միւպայաաթ գոմիսիոնընա միւրաճաաթլարը։ 3—3

§ Ախըր Գարու մէլպուսաթ անպարընտա միւթէրաքիւմ ապա վէ Սմէրիդան զըրբընթըլարը, Պէյդոզ տէպպաղ ֆապրիգասընտա զուզու, քէչի վէ օղլաղ տէրիլէրի, իչլէնմիշ վէ իչլէնմէմիշ, զուրու վէ եաշ եարմա կէօն բարչալարը, որղըր պույնուզլարը, Իզմիթ ապա ֆապրիգասընտա մաղաս զայիսթը, Սարաֆխանէ անպարընտա չարըզ վէ բէքսիմաթ թօրպասը պէզի զըրբընթըլարը, Էյուպասա ֆէս ֆապրիգասընտա չագըլտագ, քէօհնէ տէմիր վէ դազդան բարչալարը մուխթէլիֆ ֆիյաթլարլա թալիպլէրի էօհտէսինտէ տիր. ֆիյաթլարա զամմ իլէ ախզա թալիպ օլանլարընդն իհալէի գաթիյէ կիւնիւ օլան չէհրը հալընդն 17ինճի բէնճէնպիհ կիւնիւ զէվալի սաաթ 2տէ միւրաճաաթլարը։ 3—3

§ Պաղը ինչաաթ իչիւն միւսթաճէլէն մուխթէլիֆ իպատտա չիվիյէ իհթիյաճ վար տըր։ Իհալէսի չէհրը հալընդն 17ինճի բէնճէնպիհ կիւնիւ իճրա զըլընաճագ տըր։ Վէրէճէքլէր եիւզտէ օն թէէմինաթլարընդա պէրապէր միւպայաաթ գոմիսիոնընա միւրաճաաթ իթսինլէր։ 3—2

Խմբագիր՝ Հովսեփ Արզրուեան

Միւսր. մէսուլ՝ ՅԱԿՈԲ ՎԱՐԹԱՊԵՏԵԱՆ